

PAGRINDINIAI REZULTATAI

ES Vaikai Internetu apklausa

Šioje ataskaitoje pateikiami **naujos ir unikalios apklausos**, parengtos ir vykdomos vadovaujantis griežtais ES Vaikai Internetu tinklo standartais, rezultatai. Tyrimas buvo finansuojamas Europos Komisijos Saugesnio interneto programos siekiant sustiprinti saugumo internete užtikrinimo politikai reikalingą įrodymų bazę.

- 2010 m. pavasarį/vasarą buvo apklausta **25.142 vaikų atsitiktinė sluoksninė imtis**. Apklausti 9-16 metų internetu besinaudojantys vaikai bei vienas iš tėvų. Šioje ataskaitoje pateikti 25 Europos šalių duomenys.
- **Apklausos būdu buvo tiriamos pagrindinės su interneto naudojimu susijusios rizikos:** pornografija, patyčios, seksualinio turinio žinučių gavimas, kontaktai su nepažįstamais žmonėmis, susitikimai su asmenimis, su kuriais kontaktas buvo užmegztas internete, kitų interneto vartotojų sukurto potencialiai žalingo turinio informacija, piktnaudžiavimas asmeniniais duomenimis.
- Šioje ataskaitoje terminas **"vaikai" reiškia Europos 9-16 metų amžiaus internetu besinaudojančius vaikus**. "Interneto naudojimas" reiškia prisijungimą prie interneto bet kuriais prietaisais ir bet kurioje vietoje.

Interneto naudojimo ypatumai

- **Internetas šiuo metu yra vaikų kasdieninio gyvenimo dalis:** 93% 9-16 metų amžiaus vaikų naudojami internetu ne rečiau kaip kartą per savaitę (60% naudojami internetu kasdien arba beveik kasdien).
- **Vaikai internetu pradeda naudotis vis jaunesni** – Švedijoje ir Danijoje internetu pradeda naudotis septynerių metų, kitose šiaurinės Europos šalyse aštuonerių metų. Visose šalyse trečdalis 9-10 metų internetu besinaudojančių vaikų tai daro kasdien. Kasdieninio vartojimo skaičius kyla iki 80% 15-16 metų amžiuje.
- Dažniausiai internetu naudojamasi namie (87%) ir mokykloje (63%). Tačiau **naudojimosi internetu ypatumai skiriasi** – 49% naudojami internetu savo miegamuosiuose, 33% prisijungimui naudoja mobilų

telefoną ar kitas nešiojamas priemones. Norvegijoje, Jungtinėje Karalystėje ir Švedijoje nešiojamas priemones prisijungimui prie interneto naudoja dažniau nei kas penktas vaikas.

- **Vaikai išnaudoja skirtingas potencialiai naudingas interneto galimybes:** 9-16 metų vaikai naudoja internetą mokyklos užduotims atlikti (85%), žaidžia žaidimus (83%), žiūri video klipus (76%) ir susirašinėja (62%). Mažesnis skaičius talpina į internetą vaizdo medžiagą (39%) ar žinutes (31%), naudoja internetinę vaizdo kamerą (31%), naudojami duomenų dalijimosi puslapiams (16%), rašo „blogą“ ar dienoraštį (11%).
- **59% 9-16 metų vaikų turi savo profilį socialiniuose tinkluose** – 9-10 metų 26%, 11-12 metų 49%, 13-14 metų 73% ir 15-16 metų 82%. Socialiniai tinklai populiariausi Olandijoje (80%), Lietuvoje (76%) ir Danijoje (75%), o mažiausiai populiarūs Rumunijoje (46%), Turkijoje (po 49%) ir Vokietijoje (51%).
- **Besinaudojančių socialiniais tinklais tarpe 26% turi viešus profilius** – daugiausiai Vengrijoje (55%), Turkijoje (46%) ir Rumunijoje (44%); 29% turi daugiau kaip 100 kontaktų, nors dauguma turi mažiau.
- 43% besinaudojančių socialiniais tinklais profiliai yra uždari, tik jų draugai gali juos matyti. Kitų 28% profiliai yra iš dalies uždari, draugų draugai gali susipažinti su profilio turiniu. **Reikia pažymėti, kad 26% teigia, kad jų profilis yra viešas ir kiekvienas gali jį matyti.**

Naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai

- Galima daryti prielaidas, kad **intensyvesnis naudojimas skatina kompiuterinio raštingumo ir saugumo įgūdžių formavimąsi**. Vienas trečdalis (36%) 9-16 metų amžiaus vaikų teiginį „Apie internetą išmanau daugiau nei mano tėvai“ vertina pasirinkdami atsakymą „Visiška tiesa“, vienas trečdalis (31%) „Iš dalies tiesa“ ir trečdalis (33%) „Netiesa“.
- **Jaunesniems vaikams stinga įgūdžių ir pasitikėjimo**. Visgi dauguma 11-16 metų vaikų moka blokuoti žinutes iš nepageidaujamų kontaktų (64%) arba rasti apsaugojimo patarimų internete (64%).

Apie pusę gali pakeisti slaptumo nustatymus savo socialiniame profilyje (56%), palyginti internetines svetaines ir įvertinti jų kokybę (56%) ar blokuoti brukalą (SPAM) (51%).

Rizikos ir žala

Kaip rodo vaikų atsakymai, rizika nebūtinai virsta patiriama žala. Besinaudojantys internetu vaikai buvo klausiami ar jie yra susidūrę su skirtingomis rizikomis internete ir ar tai juos sutrikdė. Sutrikdymas buvo apibrėžiamas šiais žodžiais: „*pasijutai nepatogiai, nuliūdai, ar pasijutai taip, tarsi nederėjo to matyti*“. Rezultatai skiriasi priklausomai nuo vaikų grupės (pvz., amžiaus, lyties), šalies ir rizikos tipo, todėl šie apibendrinimai turi būti vertinami atsargiai.

- **12% Europos 9-16 metų vaikų teigia, kad jiems teko sutrikti ar pasijusti nemaloniai dėl to, ką pamatė per internetą.** Iš jų 9% yra 9-10 metų amžiaus. Tačiau dauguma vaikų nenurodo, kad buvo sutrikdyti ar pasijuto nemaloniai.
- **Rizikos nebūtinai vaikų yra patiriamos kaip trikdančios ar žalingos.** Pavyzdžiui, kas aštuntas vaikas yra susidūręs su seksualiniais vaizdais internete ar gavęs seksualinio turinio žinučių, tačiau dauguma, išskyrus nedaugelį vaikų, to nevertina kaip kažko jiems žalingo.
- **Priešingai, patyčios internete,** kai yra gaunamos nepadoraus turinio ar įžeidžiančios žinutės, yra gana retas reiškinys. Su jomis susiduria vienas iš dvidešimties. Tačiau jos labai nuliūdina vaikus.
- **Tik 1 iš dvylikos vaikų tiesiogiai (fiziškai) susitiko su asmeniu, su kuriuo susipažino internete, ir ši situacija retai kada, remiantis vaikų atsakymais, turėjo žalingų pasekmių.**
- Berniukai, ypač paaugliai, dažniau internete susiduria su seksualiniais vaizdais, tuo tarpu mergaitės truputį dažniau gauna nepadoraus ir įžeidžiančio turinio žinutes. Tačiau **mergaitės, bendrai paėmus, yra linkusios daugiau nuliūsti susidūrus su rizikomis.**
- Apklausoje buvo klausama apie toliau detaliau aprašytas rizikas. Bendrai paėmus, 41% Europos **9-16 metų vaikų yra patyrę vieną ar daugiau jų.**
- **Susidūrimas su rizikomis dažnėja kartu su amžiumi:** 14% 9-10 metų vaikų yra susidūrę su viena ar daugiau, 11-12 metų vaikų grupėje skaičius išauga iki 33%, 13-14 metų grupėje 49% ir 15-16 metų grupėje 63%.

Pornografija

- **14% 9-16 metų amžiaus vaikų per pastaruosius 12 mėnesių internete matė informaciją, kuri buvo „akivaizdžiai seksualinio turinio, pavyzdžiui, nuogi arba besimylintys žmonės“.**
- Mačiusių seksualinio ar pornografinio turinio informaciją vaikų tarpe vieną iš trijų tai sutrikdė, pusę iš jų (t.y. kas šeštą susidūrusį su seksualiniais vaizdais arba 2% visų vaikų) tai ganėtinai arba labai sutrikdė.
- **Kalbant apie visus informacijos šaltinius, 23% vaikų matė seksualinio ar pornografinio turinio vaizdus per pastaruosius 12 mėnesių. Internetas buvo toks pat reikšmingas pornografijos šaltinis kaip televizija, filmai ar video.**
- Vyresnių paauglių tarpe, lyginant juos su jauniausiais vaikais, galima keturis kartus dažniau aptikti su pornografija internete ir kitur susidūrusius asmenis, be to jų internete matyti vaizdai pasižymi didesniu detalumu. Tačiau **jaunesni vaikai, susidūrę su seksualiniais vaizdais, jaučiasi stipriau sutrikę ar nuliūde, lyginant juos su paaugliais.**
- **53% vaikų iš tų, kurie jautėsi sutrikę dėl seksualinio turinio vaizdų internete, po pastarojo karto pasidalino apie tai su kuo nors** - 33% papasakojo savo draugui, 25% papasakojo tėvams. 25% tiesiog nustojo kuriam laikui naudotis internetu, pakeitė savo slaptumo nustatymus ar kontaktinius duomenis.

Patyčios

- **Kalbant apie patyčias internete, 6% 9-16 metų vaikų yra gavę nepadoraus ir įžeidžiančio turinio žinutes internete, 3% patys siuntė tokias žinutes kitiems.** 55% gavusiųjų tokias žinutes jautėsi ganėtinai ar labai nuliūde.
- 19% yra patyrę patyčias internete ir/arba neinternetė (palyginimui - 6% patyrė patyčias tik internete), 12% tyčiojosi iš ko nors kito internete ir/arba neinternetė (palyginimui - 3% tik internete). **Daugiau patyčių yra vykdoma tiesiogiai bendraujant nei bendraujant internete.**
- Dauguma vaikų, gavusių nepadoraus arba įžeidžiančio turinio žinutes internete, siekė socialinės paramos: tik vienas ketvirtadalis nepasakė apie tai niekam. Šeši iš dešimties naudojo internetines strategijas - trynė įžeidžiančias žinutes arba blokavo patyčių autorių. Ši pastaroji strategija vaikams atrodo efektyviausia.

Seksualinio turinio žinutės

- 15% 11-16 metų vaikų yra gavę iš kitų vartotojų „*seksualinio turinio žinutes ar vaizdus... [tai yra] pokalbiai apie seksą arba nuogų ar besimylinčių žmonių vaizdai*“. 3% prisipažįsta patys siuntę ar talpinę į internetą tokio pobūdžio informaciją.
- Apie ketvirtadalį gavusių tokią informaciją jautėsi dėl to sutrikę. Be to, apie pusę iš jų jautėsi ganėtinai arba labai nuliūde. Taigi, bendrai paėmus, vienas aštuntadalis gavusiųjų tokias žinutes arba 2% visų vaikų jautėsi ganėtinai arba labai nuliūdinti dėl gautos seksualinio turinio informacijos.
- Trečdalis gavusių seksualinio turinio informaciją blokavo ją siuntusį asmenį (40%) ir/arba ištrynė nepageidaujamas žinutes (38%). Daugumoje atvejų vaikas teigia, jog tai jam padėjo. Šis konstruktyvus elgesio būdas galėtų būti skatinamas vaikų tarpe.

Susitikimas su internetiniais kontaktais

- Vaikų apklausos rodo, kad **dažniausias rizikingas elgesys** yra bendravimas internete su naujais nepažįstamais žmonėmis. **30% Europos 9-16 metų internetu besinaudojančių vaikų yra bendravę internetu su kuo nors, su kuriuo nebuvo susitikę akis į akį anksčiau.** Tai yra ir rizikinga, bet kartu ir smagu.
- Daug rečiau** vaikai susitinka tiesiogiai (fiziškai) su asmeniu, su kuriuo susipažino internete. **9% vaikų per paskutinius metus tiesiogiai (fiziškai) susitiko su asmeniu, su kuriuo iki tol bendravo internete.** 1% visų vaikų (arba vienam iš devynių ėjusių susitikti) šis susitikimas buvo trikdantis.
- Nors 9-10 metų vaikai rečiausiai ėjo į tokius susitikimus, tačiau tas susitikimas dažniau juos sutrikdydavo (31% ėjusių susitikti).

Kitos rizikos

- Antra pagal paplitimą rizika yra susidūrimas su kitų interneto vartotojų potencialiai žalingo turinio informacija. **21% 11-16 metų amžiaus vaikų susidūrė vieno ar daugiau tipų kitų interneto vartotojų sukurta potencialiai žalingo turinio informacija, susijusia su: neapykanta (12%), anoreksija (10%), savęs žalojimu (7%), psichoaktyvių medžiagų naudojimu (7%), savižudybe (5%).**

- 9% 11-16 metų amžiaus vaikų yra patyrę nepageidaujamą asmeninių duomenų naudojimą – naudojimąsi vaiko slaptažodžiu (7%) ar asmenine informacija (4%), ar prarado pinigų, nes buvo apgauti internete (1%).
- 30% 11-16 metų amžiaus vaikų nurodo, kad dėl besaikio interneto naudojimo „**gana dažnai**“ ir „**labai dažnai**“ susidarydavo vieno ar daugiau tipų sunkumai (pvz., apleido draugus, mokyklos užduotis ar nukentėjo miegas).

Šalių skirtumai

- Šeši iš dešimties vaikų susiduria su viena ar daugiau interneto naudojimo rizikų tokios šalyse kaip Estija, Lietuva, Norvegija, Čekija ir Švedija. Žemesni rizikos rodikliai buvo nustatyti Portugalijoje, Italijoje ir Turkijoje.
- Vaikai buvo linkę dažniau sakyti, kad juos kažkas sutrikdė ar nuliūdino internete tokiose šalyse kaip Danija (28%), Estija (25%), Norvegija ir Švedija (23%) bei Rumunija (21%); rečiau tai teigdavo Italijos (6%), Portugalijos (7%) ir Vokietijos (8%) vaikai.
- Kuo daugiau kasdien vaikai naudoja internetą, tuo dažniau jie susiduria su viena ar keliomis rizikomis. Tačiau, **dažnesnis naudojimas taip pat atneša ir daugiau galimybių ir, be jokios abejonės, naudos.**
- Didžiausias veiklos internete diapazonas, remiantis vaikų atsakymais, yra nustatytas Lietuvoje, Čekijoje, Estijoje, Prancūzijoje ir Švedijoje, siauriausias Airijoje ir Turkijoje. Kitais žodžiais tariant, internetas atneša ir riziką, ir galimybes, o ribą tarp jų nubrėžti yra gana keblu.

Tėvų žinios

- Vaikų, susidūrusių su aukščiau minėtomis rizikomis, tėvai dažnai to nežinojo.**
- 40% seksualinius vaizdus internete mačiusių vaikų tėvai to nežino; 56% vaikų, gavusių internetu nepadoraus ir įžeidžiančio turinio žinutes, tėvai teigia, kad vaikai nėra jų gavę;
- 52% nežino apie jų vaikų gaunamas seksualinio turinio žinutes; 61% tėvų nežino apie tai, kad jų vaikai tiesiogiai susitinka su asmeniu, su kuriuo iki tol bendravo internete.
- Nors šios rizikos retai kada baigiasi rimtomis pasekmėmis konkrečiam vaikui, svarbesnis čia yra nepakankamas situacijos rimtumo įvertinimas iš tėvų pusės.

Tėvų dalyvavimas

- **Dauguma tėvų kalba su savo vaikais apie tai, ką jie daro internete (70%) arba būna šalia, kai vaikas naudojami internetu (58%). Tačiau kas aštuntas iš tėvų (13%), remiantis vaikų atsakymais, nedarė nieko, kas susiję su vaiko interneto naudojimu.**
- Daugiau nei pusė tėvų atliko pozityvius veiksmus, pavyzdžiui, patarė kaip elgtis su kitais internete (56%), kalbėjo apie dalykus, kurie gali sutrikdyti vaiką (52%), padėjo vaikui, kai šis susidūrė su sunkumais praeityje (36%).
- Taip pat tėvai neleisdavo vaikams atskleisti asmeninės informacijos (85%), talpinti medžiagą internete (63%) ar siųstis medžiagą iš interneto (57%).
- Kas antras iš tėvų po kurio laiko tikrindavo vaikų interneto naudojimą. Ši strategija turi mažiausiai pranašumų, lyginant su pozityvia parama, saugaus naršymo patarimais ir naudojimosi internetu taisyklių nustatymu.
- **Techninio saugumo galimybių panaudojimas yra sąlyginai žemas: tik apie ketvirtadalį tėvų blokuoja interneto puslapius ar uždeda filtrus (28%) ir/ar atseka jų vaikų lankytus interneto puslapius (24%).**
- Ir vaikai, ir tėvai tėvų dalyvavimą vertina kaip naudingą, ypač 9-12 metų vaikai.
- Dauguma tėvų (85%) yra įsitikinę, kad galės padėti savo vaikui, jeigu šis susidurs su kuo nors jį trikdančiu internete. Taip pat tėvai yra įsitikinę jų vaikų gebėjimu susitvarkyti su juos internete trikdančiais dalykais (79%). 15% jų teigė, jog praeityje naudojo skirtingas strategijas, kai jų vaiką kažkas trikdė internete.
- **Du trečdaliai vaikų (68%) teigia, kad jų tėvai labai stipriai ar kažkiek domisi tuo, ką jų vaikai veikia internete. Tačiau 29% vaikų sako, kad jie nepaiso savo tėvų šiek tiek, o 8% vaikų sako, kad nepaiso visiškai.**
- Mažiau negu pusė (44%) vaikų mano, kad tėvų veiksmai riboja jų veiksmus internete. 11% teigia, kad jie yra ribojami stipriai. Kai kuriose šalyse vaikai jaučiasi tėvų stipriai ribojami (pvz., Turkijoje, Airijoje ir Bulgarijoje), kitose mažiau (pvz., Vengrijoje ir Olandijoje). 15% norėtų, kad jų tėvai šioje srityje būtų šiek tiek ar gerokai daugiau aktyvūs, 12% norėtų, kad tėvai būtų mažiau aktyvūs.
- Daug tėvų (73%) yra įsitikinę, kad per artimiausius šešis mėnesius yra mažai tikėtina ar visiškai

netikėtina, kad jų vaikas susidurs su kuo nors trikdančiu.

Kiti saugumo patarimų šaltiniai

- **Apie pusę vaikų teigia, kad jų mokytojai padėjo vaikams naudotis internetu dauguma būdų, apie kuriuos buvo klausiama. 73% vaikų teigia, kad jų mokytojai padėjo jiems bent vienu iš būdų, apie kuriuos buvo klausiama.**
- **Reikia pastebėti, kad ši pagalba yra nevienoda skirtingose amžiaus grupėse: mokytojų vaidmuo interneto naudojime buvo mažiausia 9-10 metų vaikų grupėje.**
- Mokytojų vaidmuo skyrėsi skirtingose šalyse, pradedant 97% aktyviai vaiko interneto naudojime dalyvaujančių Norvegijos mokytojų baigiant 65% Italijos mokytojų.
- Trys ketvirtadaliai vaikų (73%) teigia, kad jų bendraamžiai jiems padėjo ar suteikė su interneto naudojimu susijusią paramą bent vienu iš penkių būdų, apie kuriuos buvo klausima.
- Bendraamžiai dažniausiai padeda praktiniu būdu, t.y. susidūrus su sunkumais padeda vienas kitam ką nors daryti ar rasti.
- **44% vaikų teigia, kad jie gavo kai kurių saugaus naudojimosi internetu patarimų iš draugų, 35% teigia, kad patys taip pat suteikė tokių pat patarimų savo draugams.**
- **Lyginant saugaus interneto naudojimo patarimų šaltinius, daugiausiai jų buvo gauta iš tėvų (63%), po to iš mokytojų (58%), po to iš bendraamžių (44%).**
- Tačiau vyresnių paauglių ir žemesnio socialinio-ekonominio statuso vaikų tarpe mokytojai suteikia daugiau patarimų negu tėvai.
- Įdomu pastebėti, kad kiti giminės (47%) yra iš esmės taip pat svarbūs saugaus interneto vartojimo patarimų šaltiniai, kaip ir bendraamžiai.
- Vaikai rečiau naudojami tradicinių žiniasklaidos priemonių pagalba gaunama informacija (20%), o saugaus interneto naudojimosi patarimais internetiniuose puslapiuose naudojamosi dar rečiau (12%).
- Tėvai gauna saugaus naudojimosi internetu patarimų pirmiausia ir daugiausia iš šeimos ir draugų (48%), po to seka tradicinė žiniasklaida (32%), vaiko mokykla (27%), interneto paslaugų tiekėjai (22%) ir internetiniai puslapiai (21%).

- Tik apie 9% tėvų teigia, kad jie nenori daugiau informacijos apie saugų interneto naudojimą. Daug tėvų nori gauti tokios informacijos dar daugiau iš vaiko mokyklos ir kiek mažiau iš gamintojų ir pardavėjų.

Politinės rekomendacijos

Gauti rezultatai suteikia veiklos gaires daugeliui suinteresuotų asmenų ar grupių:

- Pagrindinis dėmesys tėvų žinių gilinime turi būti skiriamas informacijai apie rizikas, su kuriomis jų vaikai gali susidurti internete. Tuo pačiu turi būti skatinamas dialogas ir geresnis vaikų ir tėvų tarpusavio supratimas kalbant apie jaunuolių interneto naudojimo būdus.
- **Tėvai pageidauja gauti informaciją apie saugų naudojimąsi internetu visų pirma iš** vaikų mokyklos, taigi daugiau dėmesio turi būti skiriama švietimo sektoriui. Kadangi tėvai ir vaikai gana retai naudojami technologinėmis galimybėmis (tokiomis kaip informacija apie saugumą internete, filtri, netinkamo elgesio mygtukai ir kt.), pramoninkai turėtų kelti bendrą visuomenės supratimą, atsakomybę bei lengvinti naudojimąsi saugumo priemonėmis.
- Kadangi interneto naudojimas tampa vis daugiau individualus, tėvų ir mokytojų vaidmuo tampa vis sudėtingesnis. Todėl **didesnė atsakomybė tenka pramonei**. Ji turėtų valdyti rizikas, su kuriomis gali susidurti vaikai, ir aprūpinti vaikus priemonėmis, reikalingomis užbėgti už akių ar susitvarkyti su patirta žala. Taip pat patys vaikai turi tapti daugiau atsakingi už jų pačių saugumą, todėl pasikeitimas informacija internete turi siekti ugdyti vaikų pasitikėjimo, atsparumo ir **skaitmeninio pilietiškumo (angl. digital citizenship) įgūdžius**.
- **Pramonė turi dėti daugiau pastangų** remiant teigiamo turinio informaciją internete bei užtikrinant interneto saugumą. Techninės priemonės, padedančios blokuoti, pranešti ar filtruoti, turėtų būti svarbiausios pramonės atstovų vaikų apsaugos politikos įgyvendinimo priemonės. Kartu turi būti skleidžiamos žinios apie tokių priemonių naudojimo galimybes ir gerinamas jų prieinamumas bei patogumas, palengvinantis jų naudojimą tėvams ir vaikams.
- **Vaikai** taip pat turi būti skatinami prisiimti atsakomybę už savo saugumą. Kiek įmanoma tai turi būti daroma akcentuojant savarankiškumą, atsakingą elgesį bei skaitmeninį pilietiškumą.

- Kadangi daugeliui vaikų neteko susidurti su rizikomis, apie kurias buvo klausiami, o dar mažesnis jų skaičius dėl to jautėsi nemaloniai sutrikę, ateities saugumo politika turėtų skirti dėmesį ir resursus į sritis, kur to labiausiai reikia – ypač tai pasakytina apie internetu besinaudojančius **jaunesnius vaikus**. Išties, gyvybiškai svarbu, kad naujosios politikos švietimo bei paramos priemonės atitiktų jaunesnių interneto naudotojų poreikius, ypač pradinukų.
- **Kompiuterinių įgūdžių lavinimo sričiai** turi būti skiriamas pastovus dėmesys. Turi būti atnaujinami mokymo metodai, informacija apie saugumo ypatumus, galimus atlikti veiksmus. Tai turi užtikrinti visų vaikų tam tikro minimalaus standarto pasiekimą ir izoliuotumo bei saugaus interneto naudojimosi įgūdžių nebuvimo prevenciją. Tuo pačiu būtų siekiama praplėsti vaikų veiklos internete diapazoną, nes dauguma skurdžiai naudojami kūrybinės veiklos internete galimybėmis.
- Dar daugiau, kadangi mažiau negu pusė 9-16 metų amžiaus vaikų yra labai patenkinti naudojimusi internetu, o jaunesnių vaikų tarpe šis skaičius dar mažesnis, tai visi politikos įgyvendintojai turėtų imtis atsakomybės užtikrinant **geresnę vaikų amžių atitinkančios teigiamo turinio informacijos prieinamumą** vaikams, ypač tai pasakytina apie tautines mažumas.

Trumpai apie tyrimo metodologiją

- Ši ataskaita yra **parengta ES Vaikai Interneto tinklo**, koordinuojamo LSE (London School of Economics), tyrėjų komandų ir patarėjų iš kiekvienos iš 25 šalių bei tarptautinės patarėjų grupės.
- Pirminiai šios ataskaitos rezultatai buvo pristatyti Saugesnio Interneto Forume 2010 spalio 21 d. Šioje ataskaitoje pateikiami pilni visose 25 šalyse vykdytos apklausos rezultatai.
- **ES Vaikai Internete dalyvavusios šalys:** Austrija, Belgija, Bulgarija, Kipras, Čekija, Danija, Estija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Vengrija, Airija, Italija, Lietuva, Olandija, Norvegija, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija, Ispanija, Švedija, Turkija ir Didžioji Britanija. Jeigu šalys nėra išskirtos, skaičiavimai yra paremti visų šalių svertiniais vidurkiais.
- Yra pripažįstama, kad yra ypač sudėtinga įvertinti asmeninius ar trikdančius vaiko patyrimo aspektus. Apklausa buvo atlikta vaikų namuose interviu būdu. Taip pat buvo naudojama anketa jautriems klausimams įvertinti. Tokiu būdu atsakymų negalėjo girdėti tėvai, kiti šeimos nariai ar apklausos atlikėjas.

- Norintiems susipažinti su **išsamiu projekto metodologijos aprašymu**, medžiaga, techninė atskaita apie duomenų rinkimą bei tyrimo etika, žiūrėti www.eukidsonline.net.

Kai kurie Lietuvos vaikų interneto naudojimo ypatumai Europos kontekste

- **Lietuvos vaikai pakankamai aktyviai naudojami internetu. 86% tyrime dalyvavusių vaikų turi prieigą prie interneto** ir juo naudojami. Vidutinis pradedančiųjų internautų amžiaus Lietuvoje yra 8 metai, (mažiausias yra Danijoje ir Švedijoje - 7 m., o didžiausias yra Graikijoje - 10 m.). **Net 95% internetu besinaudojančių Lietuvos vaikų prisijungia prie interneto ne rečiau kaip kartą per savaitę, 72% tai daro kasdien.** Šiuo požiūriu Lietuva, lyginant ją su kitomis 24 tyrime dalyvavusiomis šalimis, yra vienuoliktoje vietoje. Taigi Lietuvos vaikų aktyvumas internetinėje erdvėje yra gana aukštas.
- **Lietuvos vaikai pasižymi gerais naudojimosi internetu įgūdžiais.** Jie sugeba nustatyti prieigą prie savo socialinių tinklapių, blokuoti įvairią nepageidaujamą informaciją ir t.t. Pagal savo įgūdžių įvairumą Lietuvos vaikai užima 9 vietą. Šioje srityje pirmauja Suomijos vaikai.
- **Lietuvos vaikai labai teigiamai vertina interneto suteikiamas galimybes. 63% internetu besinaudojančių Lietuvos vaikų mano, kad tai yra labai naudinga ir vertinga veikla vaikams. Tai yra didžiausias skaičius lyginant su kitomis šalimis.**
- **Lietuvos vaikai aktyviai bendrauja internetiniuose socialiniuose tinkluose, dauguma vaikų turi savo asmeninį socialinį profilį.** Tik Olandija (80%) lenkia Lietuvą (76%) vaikų, turinčių socialinį profilį, skaičiumi.
- **Lietuvos vaikai nėra apsaugoti nuo pornografinio turinio medžiagos internete:** 25% tyrime dalyvavusių vaikų internete susidūrė su seksualinio pobūdžio vaizdine medžiaga. Reikia pažymėti, jog tėvai dažnai to nežino. Tik 27% tėvų žino, kad jų vaikai internete matė seksualinio pobūdžio vaizdus. Lietuvos vaikai, kartu su Estijos vaikais, Europos kontekste išsiskiria savo pasiryžimu internetines pažintis pratęsti bendraujant akis į akį. **Net 23% vaikų susitiko su asmenimis, su kuriais susipažino internete.** Palyginimui: Turkijoje tik 3%.